

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem čelk. uradu št. 13.633.

Na potu h konsolidaciji.

Optimisti so lahko zadovoljni. Njih vera v Jugoslavijo se popljuje. Naš dinar raste, naša trgovinska bilanca se bliža aktivnosti, naš proračun se oprošča fiktivnosti, naš zunanje - politični položaj je vedno bolj utrjen in naše meje so določene.

Pa še iz drugega vzroka so lahko optimisti zadovoljni. Kljub naravnost eksemplarni razdrapanosti, ki vlada med strankami v skupščini, opazamo ravno te dni, kako se opuščajo skrajnosti in kako se počasi bližamo oni zlati srednji črti, ki bo omogočala sodelovanje pri delu za napredek Jugoslavije vsem, ki jo ljubijo.

Do skrajnosti avtonomistična SLS je pokopala svojo zahtevo po zakonodajni avtonomiji, nekdanj zagrizeno centralistična JDS ali točnejše DS je postala revizionistična in še pred nedavnim vse odklanjajoči Radić pričenja resno govoriti o svojem nastopu v skupščini. Preobrat naših opozicionalcev je popolen in ker je v narodnem in državnem oziru ta preobrat pozitiven; se ga iskreno veselimo in ga pozdravljamo.

Cisto irelevantno pa nam je, če nastal ta preobrat iz idealnih ali pa iz strankarsko - spekulativnih motivov. Glavno ja, da je preobrat tu, ker njegov ugoden efekt ne more izostati. Preobrat v mišljenju opozicionalnih strank dokazuje, da je življenje silneje, ko pa vse strankarske teorije in spekulacije, da prvi življenje vsem Jugoslovenom, vedno bolj kategorično, da spadajo skupaj in da se morajo sporazumeti ali pa — propadejo.

Je to sicer silno jasna resnica, toda kljub temu je bila njena zmaga težavna, ker časopisi vseh strank so se pošteno trudili, da njeno zmago preprečijo. Samo pogledimo nazaj v dogodke pred letom dni, ko je divjal v naši državi volilni boj. S kakšno strastjo se je na eni strani pridigovalo ljudem, da je njihova edina rešitev, če se ločijo od Srbov, in s kakšno vehemenco se je na drugi strani povdarjalo, da je samo polna stopitev s srbstvom rešitev za Slovenijo. Ni pa prešlo še leto dni in obe plati morata priznati, da je bilo eno ko drugo stališče napačno in da leži resnica v sredini.

Res je, da sta še obe stranki tako zakrnjeni, da nočeta priznati svoje prejšnje napake in da hoče vsaka svoj umik olepšati z raznimi frazami. Naj jim bo dovoljen časten umik, ker za napredek države zadostuje, da je umik izvršen, pa čeprav le z nemožnimi olepšavami.

Olepšavanje umika pa je treba dovoliti našim strankam še iz drugega vzroka. Konsolidacija države se še pričenja in rešiti je še vse polno in nad vse važnih vprašanih, ki so rešljiva le, če bodo stranke zopet nekaj popustile in priznale.

Odpraviti je treba korupcijo, ki obstoji, kakor po vsem svetu, tako tudi pri nas. Toda korupcije ni mogoče odpraviti s tem, da se jo strankarsko izpravi, temveč da se jo prične iztrebiti pri sebi. Samo tisti sme vreči kamen na drugega, ki je sam brez greha. In zato ne bo korupcija odpravljena prej, dokler je ne bo vsaka stranka iztrebila pri sebi. Besedolomstvo spada tudi v to poglavje!

In rešiti je treba uradniško vprašanje. Tudi to vprašanje ne bo nikdar rešeno, če se ga bo skušalo le strankarsko izrabiti, kakor se je to dogajalo dosedaj in kar so zagrešile skoraj vse stranke. Uradniško vprašanje je treba popolnoma strankarsko depolitizirati in intervencije političnih strank v korist protežetev bi se morale kaznovati.

Končno pa bo treba tudi rešiti vprašanja forme strankarskih bojev. Te rokovnjaške metode, kakor jih uporabljajo pri nas gotovi listi, se morajo nehati! Nikakor ne gre, da bi si smel lastiti kak list pravico, da opljuje vsakogar, ki ne trobi v njegov rog. Vsak državljani ima pravico do svobodnega izražanja svojih misli, če je to v skladu z zakonom. Če se te osnovne pravice državljani ne spoštuje, potem tudi ni pričakovati, da bi se vsi državljani zanimali za javno življenje tako, kakor je to v interesu državnega napredka. Tero-

Dan interpelacij v zbornici.

Razprava o razdeljevanju zemlje med dobrovoljce.

Beograd, 14. februarja. (Z) Današnja seja narodne skupščine, ki je bila otvorjena ob 9. uri 45 minut dopolne, je veljala interpelacijam. Navzoči so bili skoraj vsi radikalni poslanci. Na galerijah je bilo polno dobrovoljcev, ki so prišli v zbornico, da čujejo, kako bo sprejela interpelacijo o razdelitvi zemlje.

Predsednik je prečital dopis ameriškega poslanika Dodgea, v katerem se zahvaljuje predsedniku za tople besede, s katerimi se je spominjal pokojnega predsednika Zedinjenih držav Woodrowa Wilsona.

Po opravljenih formalnostih je odgovoril predsednik Jovanović na interpelacijo demokrata dr. Grisogona o ustavitvi plačil delavcem, ki so zaposleni pri gradbi železnice Knin—Pribudić. Prometni minister dr. Kojić je pripomnil v tej stvari, da odgovori v zbornici, čim bo imel na razpolago potrebno gradivo.

Zbornica je prešla potem na dnevni red, t. j. debato o interpelaciji demokrata Dušana Boškovića na ministra za agrarno reformo o razdeljevanju zemlje med dobrovoljce. Interpelant je izjavil, da je že večkrat stavil interpelacije, da pa do danes še ni dobil odgovora nanje. Zatem je govoril o veliki množini Vojvodincev in posebno Bančanov, ki so začetkom svetovne vojne pobegnili v Srbijo in tudi na ruski fronti k Rusom in se vpisali med prostovoljce. Vlada g. Pašića je izdala na Krfu deklaracijo, po kateri dobi vsak dobrovoljec gotov kompleks zemlje. Toda na žalost je ostalo vse le pri obljubah. Govornik je citiral uredbo o dobrovoljcih, naglašajoč, da se razdeljuje zemlja le med one dobrovoljce, ki jo obdelujejo sami, ostalim pa da se dajejo v slučaju potrebe denarne podpore iz kreditov ministrstva za socialno politiko. Poslanec je navajal nadalje korupcijo v Vojvodini in izjavil, da so podkupljena tudi sodišča. Govornik je v svojih nadaljnjih izjavah zahteval, da dobe vsi dobrovoljci zemljo.

Minister za agrarno reformo dr. Simonović je potem povzel besedo in rekel, da je res, da je vlada obljubila v krfski deklaraciji dobrovoljcem zemljo. Ko je bila izdana l. 1919 uredba o dobrovoljcih, takrat ni bila radikalna stranka na vladi, ampak demokratsko - socialistični kabinet g. Davidovića in resortni minister je bil socialist g. Korac. Po tej uredbi, ki je kasneje postala zakon, se ima podeliti zemlja le onim dobrovoljcem, ki jo bodo osebno obdelovali. Ko bo enkrat sprejet zakon o razlastitvi veleposestev, bo dovolj zemlje na razpolago, tako da bodo vsi zadovoljni. Potem se bo tudi določilo, ali naj se nakažejo zemljišča tudi onim dobrovoljcem, ki niso poljedelci.

Zemljoradnik Vujić je razpravljal o dobrovoljskem zboru v Rusiji in o njegovih junaških činih. Naglašal je, da so druge države že davno rešile vprašanje dobrovoljcev. Zahteval je, naj se zemlja nakaže le dobrovoljcem - kmetom, ker je drugi ne potrebujejo, tako n. pr. uradniki - dobrovoljci, katerim naj se priznajo dvojna službena leta. V imenu zemljoradniškega kluba je končno izjavil, da bo glasoval za oni prehod na dnevni red, ki obsoja postopanje vlade.

Interpelant Bošković je predlagal, da se izvoli anketa, ki naj ugotovi vse nepravilnosti pri podeljevanju zemlje. Predlagal je prehod na dnevni red, s katerim se obsoja postopanje vlade, ki ni izpolnila obljub, danih v krfski deklaraciji. Enak predlog je stavil tudi zemljoradnik Vujić.

Radikal dr. Svetislav Mihajlović je odgovarjal na izvajanja posameznih predgovornikov in branil postopanje vlade glede agrarne reforme. Med neprestanim motenjem opozicije je končno predlagal prost prehod na dnevni red, ki je bil zatem sprejet z večino glasov.

Seja narodne skupščine se je zaključila ob 1. popoldne. Prihodnja seja je v soboto, 16. t. m.

Trgovinska pogajanja z Italijo.

PRVA URADNA KONFERENCA.

Beograd, 14. februarja. (Z) Danes dopolne ob 9. uri je bila v zunanjem ministrstvu prva oficelna konferenca italijanske in jugoslovenske delegacije za sklep trgovinske pogodbe med našo državo in Italijo. Konferenco je otvoril s primernim nagovorom minister dr. Kojić v imenu obolelega zunanega ministra dr. Ninčića in se je udeležil seje tudi kot zastopnik prometnega ministra. Hkrati s pogajanjimi o trgovinski pogodbi se bo razpravljalo tudi o vseh ostalih vprašanjih, ki še niso rešena med obema kraljevinama, tako n. pr. o konzularnih in železniških konvencijah in o obmejnem prometu. Urediti je treba tudi več vprašanih, ki so nastala po razpadu Avstro-ogrške monarhije. Skleniti se mora tudi posebna konvencija o tečaju, po katerem naj se poravnajo zasebne terjatve v obeh državah.

Naše priznanje Rusije.

Beograd, 14. februarja. (Z) Kakor se doznava s poučene strani, se pripravlja v zunanjem ministrstvu nota, s katero se de jure priznava sovjetska Rusija po naši vladi. Naša vlada se mora najprej posvetovati o tej stvari z zavezniki, predvsem z Romunijo in Francijo o koristnosti priznanja sovjetske Rusije in o načinu, kako naj bo nota sestavljena.

ristične metode gotovih časopisov se morajo nehati, ker te metode so povzročile beg najboljših ljudi iz javnega življenja, da so popolnoma zmagali demagogi. Pet let so ti ljudje mrcvarili našo državo in posledice smo čutili in še čutimo vsi.

Svoboda je mogoča le tedaj, kadar vsak državljani spoštuje mnenje soodržavljani. In na to stopnjo moramo pri-

Vprašanje grške dinastije.

DEMONSTRACIJE PROTI SEDANJI DINASTIJI. — ZAHTEVA PO REPU-BLIKI.

Atene, 14. februarja. (Z) Petdeset konservativnih poslancev je sklenilo zahtevati energično od vlade, da proglasi sedanjo grško dinastijo Glücksburg za odstavljeno po parlamentu, in sicer še pred plebiscitom. Demokrati organizirajo za soboto velike demonstracije proti dinastiji. Ministrski predsednik Kafandaris je izjavil, da se je večina rojalistov izrekla za ljudsko glasovanje, toda le o tem, katera dinastija naj vlada na Grškem, vse drugo pa naj se prepuusti parlamentu.

Atene, 14. febr. (Z) Uradno se demantirajo vesti, da je baje vlada dala zbornim poveljnikom nalog, naj zberejo svoje čete v bližini Aten, da bi mogle zatreti monarhistično gibanje.

KONEC IZJEMNEGA STANJA V NEMČIJ.

Berlin, 14. februarja. (K) Načelnik vojaškega vodstva general Seckt je včeraj državnemu predsedniku pisal pismo, v katerem predlaga, naj se razveljavijo naredbi o izjemnem stanju, ker je državna avtoriteta toliko utrjena, da se more državno in gospodarsko življenje tudi brez izjeme stanja dalje voditi. Državni predsednik se je v svojem odgovoru pridružil generalovemu naziranju in mu sporočil, da ima v soglasju z državnim kancelarjem namen, s 1. marcem razveljaviti naredbi o izjemnem stanju.

ti in na to stopnjo bomo tudi prišli, ker to hoče vsa poštna javnost, ker se vse zgraža nad ogabnimi oblikami našega političnega boja.

Ko pa pridemo na to stopnjo, pa ne bomo samo na poti h konsolidaciji, temveč bomo konsolidacijo že dosegli. Sedanjí idejni preobrat političnih strank je veselo znamenje, da se bo to kmalu zgodilo! In tudi zato ga pozdravljamo.

Odmevi Macdonaldovega programa.

TAKTIKA SREDNJE LINIJE. — ČASOPISNE KRITIKE. — GOVORA VODITELJEV OBEH OSTALIH STRANK.

London, 14. febr. (L) Ko so politični aplavzi, ki so kronali parlamentarni uspeh Macdonalda, je ostalo okoli programnega govora nekaj mraza. Vsi naglašajo, da bi isti programni govor lahko ponovil Asquith ali Baldwin. Macdonald ve, da mora, hoče in more vladati samo v soglasju z zbornico. Nikakor ni v stanu vsiliti ji mnenje manjšine.

Macdonaldova taktika je bila izraziti neko srednje mnenje, ki ga lahko sprejmejo vsi. Obrnil se je na poslance kot posameznike in ne pristaše kake stranke. In v tem oziru je pokazal svojo sposobnost. Vprašanju o razliki njegove zunanje politike in politike njegovih prednikov se je spretno izognil češ, da nosi danes odgovornost za državo delavska vlada in to zadostuje za razliko.

Glede razmerja do Francije je izjavil, da namerava tako on, kakor Poincaré nadaljevati politiko v duhu, v katerem sta pričela izmenjavati svoje misli. Tekom tega leta bo doseženo tesno sodelovanje obeh držav. Da to doseže, se je lotil korenin reparacijskega problema, ki sta: varnost Francije in odgoditev »sine die« vprašanja vojnega posojila. Z ozirom na to je vse, kar je rekel in kar ni rekel Macdonald v svojem programnem govoru, postranskega pomena. Nesigurnost, nejasnost, provizornost govora se mu mora z ozirom na predvečer najpomembnejših pogajanj odustiti.

Vsekakor naj omenimo nekaj glasov. »Manchester Guardian« piše, da je glavna Macdonaldova zasluga, da je pravilno razumel akcije inozemstva, kot akcije množstva ljudi, ki jih vzdržujejo in z njimi trpe.

»Daily Chronicle« pravi, da je obžalovanja vredno, da niso ministrskemu predsedniku zadostovali trije tedni za skristalizacijo njegove politike, da so pa zadostovali za upravne ukrepe, ki so ponekod ogorčili javno mnenje.

»Daily Telegraph« pričakuje, da se bo Macdonald v kratkem uveril, da so prijateljski odnosi med ruskim despo-

tizmom in britansko demokracijo nemožni. »Morning Post« je mnenja, da je Macdonald opustil ugodno priliko, ko bi lahko pretvoril laburizem v narodno stranko.

POLITIČNA DEBATA O PROGRAMU.

London, 14. febr. Načelnik konservativcev Baldwin je kot prvi podvrget delovni program ostri kritiki. Glede politike s Francijo je želel uspehe in obljubil lojalnost. Nikakor noče vočiged važnim pogajanjem spraviiti vlado v stiske. Glede odnošajev z Rusijo se je Baldwin poslužil italijanskega vzgleda, da bi odvezl priznanju vsako važnost.

Simptomatičen je bil govor liberalnega voditelja Asquitha. Pohvalil je priznanje Rusije in druge predloge laburistov, ki soglašajo z liberalnimi načeli. V svojem nadaljnjem govoru je izjavil, da odreče vladi vsako podporo, ako ne vzame ponovno v pretres probleme v korist socialistični občini Poplar. Pri tem je odšel v klopi opozicije, češ, da bo vlada lahko videla vse opozicijske namene.

London, 14. februarja. (Wolff) V zgorjnih zbornici so danes razpravljali o vladni politiki. Lord Parmore se je toplo zavzel za to, da se angleška zunanja politika opira na Društvo narodov. Omenil je, da mora iti zunanja politika roko v roki z razorožitvijo. Lord Robert Cecil je rekel, da se ne bo moglo oboroževanje zmanjšati, dokler se ne izboljša v Evropi razpoloženje in dokler se ne sklene končnoveljaven dogovor med posameznimi državami.

REZERVIRANOST GLEDE POGAJANJ S FRANCIJO.

Glede poteka pogajanj s Francijo se čuva stroga tajnost. Doznava se samo, da hočeta državi predložiti predhodno pogodbo kot izvršen čin na tapet mednarodne konference. V tem oziru je bil značilen optimizem Macdonaldovega govora o »bližnjem sporazumu s Francijo.«

Krvavi spopadi v Porenju.

Pariz, 14. januarja. (L) »Petit Parisien« prinaša poročilo svojega dopisnika o krvavem spopadu med nacionalisti in separatisti v Pirmasensu. Z desnega brega Rena je prišlo pred vladno palačo v Pirmasensu precej oboroženih nacionalistov. Zahtevali so odhod separatistov, katerih je bilo v poslopju 40. Separatisti so se uprli, vsled česar so nacionalisti popoldne zažgali poslopje in ga bombardirali z bombami in streli. Separatisti so prosili za milost. Dovoljen jim je bil izhod iz gorečega poslopja. Komaj pa so bili na prostem, so jih nacionalisti napadli z noži in jih masakrirali do smrti. Poleg vseh 40 separatistov je bilo ubitih tudi kakih 10 drugih oseb.

Kaiserlautern, 14. febr. (K) V mestu je bila odrejena prometna zapora v času od 7. zvečer do 5. zjutraj. Število ranjenih stražnikov varnostne policije znaša 15, en separatist in en meščan sta bila ubita. Marokanci so zasedli ceste v notranjem mestu.

Pirmases, 14. februarja. (Wolff) V mestu je mir. Od težko ranjenih oseb sta umrla dva separatista in en prebivalec.

SEJA MUSLIMANSKE STRANKE.

Sarajevo, 14. febr. (Z) Predsednik jugoslovenske muslimanske organizacije dr. Mehmed Spaho je sklical članke centralnega odbora stranke k seji, ki se vrši v Sarajevu dne 24. t. m. Na seji bo muslimanski klub podal poročilo o svojem delovanju in o političnem položaju. Poročilo se bo tudi o delovanju centralnega odbora.

NORVEŠKO PRIZNANJE RUSIJE.

Kristianija, 14. febr. (Wolff.) Delavski list poroča, da je Norveška sklenila de jure priznati sovjetsko vlado.

Podaljšanje ratifikacijskega roka.

Beograd, 14. februarja. (Z) V sled obolelosti zunanega ministra dr. Ninčića obstaja možnost, da bo sporazum z Italijo ratificiran brez njega. Zato se je določilo, da se stavi ratifikacija konvencij z Italijo na dnevni red ponedeljkeve seje narodne skupščine, ako bo dr. Ninčić mogel dotle zapustiti svoje stanovalje, sicer pride stvar v torek pred zbornico.

PLAČE PO NOVEM URADNIŠKEM ZAKONU I. APRILA.

Beograd, 14. februarja. (Z) Kakor se doznava iz vladnih krogov, se izplačajo državnim nameščencem tudi za mesec marec predumji na povišane dohodke. Z izplačevanjem prejemkov po novem uradniškem zakonu se bo začelo s 1. aprilom.

Današnje prireditve:

V Ljubljani:
Drama: »Nju«. Izv.
Opera: »Mignon«. Red F.
Kino Matice: »Kazan«. Čudo smešnih poljan Alaske.
Kino Ideal: »Norčave ženske«. Kolosalna drama iz Monte Carlo.
Kino Ljubljanski dvor: »Družina veržnika Grabličica« ali »Siber«. V glavni vlogi LEE Parry.
V Mariboru:
Narodno gledališče: Zaprt.
V Celju:
Mestno gledališče: »Revček Andrejček«. Red A.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: Lekarna Prochazka na Jurčičevem trgu, Ustara na Sv. Petra cesti in Jošt v Sp. Šiški.

Zahtevajte po vseh lokalih »Nar. Dnevnik«!

Dr. Ogris:

Laični zakoni.

Iz Francije prihajajo vesti, da je bilo papeževu pontifikalno pismo, v katerem priporoča duhovščini ustanavljanje diecezalnih bogoslužnih združenj, splošno dobro sprejeto ter da se na mnogih krajih vrše že priprave za udeležitev novega stanja. Nismo zavzeli našega stališča o tem predmetu takoj ob prijli objave papeževga pisma (sredi meseca januarja), ker je bilo znano, da se je doslej precejšen del francoskega episkopata diecez. združenjem upiral in z ozirom na podobne prilike v zgodovini tretje republike ni bilo izključeno, da prepričani vpliv episkopata razširjenega papeževga priporočila med narodom. Po vsem izgledu pa je sedaj ta spor izravnan. Problem ločitve cerkve od države stopa s tem v nov razvojni stadij. Nas zanima predvsem, koliko je to vprašanje pridobilo izkušnje glede praktične izvedljivosti in kakšen vpliv utegne francoski primer imeti na ureditev zadeve v bodočnosti.

Glavna napaka zakona z 9. dec. 1905 je, da nosi vse znake prilagoditvene legislativnega dejanja. Res je, da je tvorila zahteva po ločitvi cerkve od države integralno tečko v programu radikalne in socialistične stranke, iz česar bellevillenskega programa, s katerim je hotel Gambetta l. 1869 paralizirati tedaj še vsemočni vpliv desničarskih, katoliških partij. Toda ta zahteva je bila mišljena bolj kot propagandno sredstvo, o načinu njene izvršitve radikalci niso imeli časa sestaviti sistematičnega podrobnega načrta. Še le, ko so v buranistični in še bolj v Dreyfusovi aferi našle levičarske stranke priplestvi v onem delu meščanstva, ki je podpiralo politične aspiracije duhovščine, presilen odpor, se je razvnela borba za kongregacije, konfesionalno šolstvo in slednjič za cel kompleks pravnih odnošajev med cerkveno hierarhijo in državno oblastjo. Medsebojna nezaupljivost, napeta razdraženost in ne najmanj partijsko-politični motivi so rodili na strani države ukrepe, ene bolj enostransko prohibitive od drugih, dokler se niso pod predsedništvom dr. theol. Combesa sklenili zakoni slavnjenj ponekati iz kratkovidnosti kot vzorna rešitev vprašanja.

Bistvene točke te reforme so bile: Odtegniti vse nekoje državne imovine (t. j. skoraj vse), popolna izločitev vere iz pravnih odnošajev države, odstranitev verskih odznakov in simbolov v javnosti, vsestransko državno nadzorstvo, policijska kontrola nad bogoslužjem, pravna utesnitev verskega združevanja itd. Varsvo bogoslužnega inventarja, semenišč in podobno so imela prevzeti nekateri predvidena združenja, iz katerih bi bil vpliv cerkvene hierarhije docela izginil. Radi nedostatka pontifikalnih pravic je zato Pij X. duhovščini prepovedal pristop k tem društvom. Sicer je novela iz l. 1907 omilila nekatere trdote, toda položaj je ostal i nadalje za obe strani neznošen. Tudi če se ne oziroma na ogromne gnotne škode, nastale na narodovem premoženju ob priliki zakonove provedbe, moramo priznati, da so rastoče ujme v drugih pogledih zahtevale skorajšnjo remediuro Diecez. društva, ki naj bi imela prevzeti obkrobo bogoslužja, so bila v pridobivanju potrebnih sredstev omejena na prostovoljne milodare in zbirke, niso pa smela sprejemati daril in oporočnih volil, rezervni fondi so bili dovoljeni le do skromnega zneska, fundirana imovina izključena. In še razpolaganje s temi malenkostmi je bilo podvrženo nadzoru državnega računovodstva.

S takšnimi finančnimi sredstvi bogoslužje ni moglo živeti, umreti pa tudi ni

mogla, kajti država je ločila od cerkve le sebe, ne pa tudi svojih državljanov. Francije ne smemo soditi po Parizu, temveč po njenem kmečkem in malo-mesčanskem prebivalstvu, ki s svojimi 80 odstotki celote tvori glavno moralno in gospodarsko silo države. To prebivalstvo pa ni nič manj verno kakor naš. Posameznik je ostal tudi po l. 1905 z vsem svojim čustvovanjem in mišljenjem zakoreninjen v starih tradicijah ter živel po verskih pravilih. Duhovščina ni izgubila vsled siromaštva na svojem vplivu in ugledu. Stare vezi med posameznikom in verskim naukom ter cerkveno hierarhijo so ostale bistveno taiste, o teh odnosih ni državni zakon mogel spremeniti ničesar. Ljudska prosveta je bila še prešlaba za zravnavno vrzeli. Odtod tista napetost, neprestana nesoglasja, ki so zastrupljala notranjo francosko politiko in zadnjem desetletju pred vojno. Razmere so dozorele do stanja, v katerem brez oškodovanja prečišča ni mogla odnehati od države, ne cerkev. To vse se je odražalo tudi v urejevanju meddržavnih odnošajev.

Naj si bo že radi česar koli, dejstvo je, da se je po vni ugled papeštva dvignil. Francoskim vplivom so se jeli odpirati na azijskem zapadu širši horizonti in tu so se dali dalekosežni interesi realizirati le sporazumno z Vatikanom. In tako se je našla priložnost tudi za preureditev laičnih zakonov iz l. 1905. Jonnart in Castelnaux sta opravila diplomatske posle pri kuriji, v Parizu pa so se zamislili trije najizkušenejši juristi v takšno razlago zakona, ki bi bila mogoča brez tekstualne spremembe. Omišljena upravna praksa in odloki kasačnega sodišča so pripravili prejedice polno podlago — in šlo je Dobro usmerjena interpretacija zakonov je našla, da škofje lahko prevzamejo predsedstvo v diecez. društvih, da morejo v tej zadevi stopiti v neposredne zveze s papežem, da vršijo ta društva lahko vse funkcije pravne osebe. Pontifikalno pismo je to stanje stvari le ugotovilo.

Zdelo se nam je vredno, opozoriti na usodo francoskih laičnih zakonov, ker so našli pri nas dostikrat na nepačno umevanje. Oni so vzgled, kako bi se zakoni, ki posegajo tako globoko v zasebno življenje, ne smeli delati, in še posebno ne iz zgolj partijsko-političnih vidikov, t. j. da se z njimi političnemu nasprotniku spodkopje socialna in gospodarska podlaga. To poslednje se danes pogosto dela v izvestnih državah v bolj ali manj skriti obliki. Naj si bo svrha zakonskih projektov in že samih zahtev po ločitvi cerkve od države še tako idealna, franc. izkušnja je prikazala, da je provedba sila realna in zapletena stvar, da posega tako globoko in v tolike vrste življenja, kakor morda nobena druga. Izkazalo se je, da se mora, kakor stvarna, tako tudi pravna podlaga takih načrtov pripravljati le postopno, zelo previdno in v številnih etapah. Dotlej pa ostane glede razmerja med cerkvijo in državo koordinacijski sistem (konkordat) realnim razmeram še najbolj prikladno pravilo, in poglobitev ljudske prosvete najboljši cerkvenopolitični pravec.

Iz strankarskega življenja.

Politični klub NSS ima tedenski sestanek, danes v petek, 15. februarja ob 8. uri pri »Novem svetu« (Prešernova srbca, levo). Clani somišljeniki NSS so vabiljeni!

Enketa NSS v Celju dne 17. t. m. se vrši na Dečkovem trgu št. 3 (pri grozdu), priložje desno — nasproti Narodnega doma — ne pa, kakor je bilo prvotno javljeno pri »Wilsonu« v Gaberju.

Prosveta.

Gostovanje gospe Šetinske bo v drami v petek, dne 15. t. m. Gospa se predstavi ljubljanskemu občinstvu v naslovlji vlogi ruske tragikomije »Njua«.

Operni basist gospod Hugo Zathay. Brez dvoma je, da je gospod Zathay eden najpriljubljenejših pa tudi najagilnejših članov našega opernega ansambla. Te dni praznuje g. Zathay dvajsetletnico svojega umetniškega delovanja, od kar je stopil na odsko deske. Rodom Poljak iz Krakovega, je po absolviranju gimnazij obiskoval ludično fakulteto in konservatorij v Krakovu. Prvo svojo pogodbo je podpisal za gledališče v Cernovicah in čuden slučaj je, da je v istem trenutku, ko je imel že podpisano pogodbo za Cernovice, dobil tudi ponudbo od ravnateljstva nemškega gledališča v Ljubljani, ki je takrat ravno uvažalo v svoj repertoar tudi operne predstave. Po Cernovicah je nastopal gospod Zathay v Lvovu, Lodzu, Stanislavu, Krakovem, Moravski Ostravi in Brnu. Meseca avgusta leta 1918 pa je bil med prvimi, ki so se odzvali povabilu slovenskega gledališkega konzorcija v Ljubljani. Od takrat dalje nastopa nepretrgoma na našem odru in to v najvažnejših basovskih partijah. Svojo dvajsetletnico proslavi gospod Zathay v operi »Faust«, v kateri poje vlogo Meifista, ki jo pristiha k najboljšim svojim vlogam. Nastop se vrši v soboto, dne 16. t. m. in pričepiani smo, da se naše občinstvo odzove povabilu in do zadnjega kotička napolni gledališče ter tako pokaže svoje simpatije odličnemu kulturnemu delavcu.

Drugo gostovanje zagrebškega baleta v naši operi. Da ustreže splošni želji občinstva, priredi uprava Narodnega gledališča v nedeljo, dne 17. t. m. ob pol 8. uri zvečer drugo in zadnje gostovanje zagrebškega baleta z Margareto in Maksom Fromanom na čelu. Spored je navdve zanimiv in po veliki večini sestavljen iz popolnoma no-

vih točk. Sedeži za ta baletni večer so v predprodaji od danes naprej pri dnevni blagalni in opernem gledališču. Natančnejši spored priločimo jutri.

Umetniška razstava v paviljonu pod Tirolcem. Klub »Mladini« priredi svojo V. umetniško razstavo v nedeljo, dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne. Razstavi 14 slikarjev, kiparjev, večinoma že znanih z raznih razstav tu in drugod. Za vse tiste, ki iščejo resne umetnosti, je ta razstava gotovo razveseljiv dogodek.

V nedeljo, dopoldne ob 11. uri se vrši v Unionski dvorani matineja »Zveze godbenikov za Slovenijo«, na kateri izveja simfonični orkester prekrasne Dvofakove »Slovsanske pleses«. »Zveza godbenikov« si je nadela nalogo med drugim tudi, da propagira najširšim plastem ljubljanskega prebivalstva orkestralno glasbo na matinejah, h katerim je omogočen vsakomur vstop. Nedeljska matineja je po svojem nastovu namenjena sicer v prvi vrsti za mladino, vendar je pa vsak dobrodošel, ki hoče uživati nesmrtno Dvofakovo glasbo. »Slovsanski ples« so tako karakteristični in uživajo po celem svetu tako velik sloves, da bi bilo odveč govoriti o njihovi umetniški vrednosti. Zato matinejo se dobivalo sporedi v Matični knjigarni po 5 Din in 2.50 Din. Z vsopredom se ima vstop v dvorano.

I. Maksim Gorkij o svojih literarnih načrtih. Sotrudnik »Češkega Slova« je obiskal v Marijanskih Laznih Maksima Gorkega, ki je izjavil, da pripravlja študijo o Ljenu in vrsto pripovedk z naslovom »Pomen človeške domišljije«. Študija o Ljenu izide najprej v Ameriki, potem pa tudi v Rusiji. Gorkij je še izjavil: Pisateljem in pesnikom ne smemo postavljati ciljev. Vsak naj piše po svojem srcu. Literatura je veličastna in sveta umetnost. Filozofi iščejo resnico, toda pesniki in pisatelji jo najdejo.

Nova velesila.

Pravzaprav nova le po imenu in notranji strukturi, nekdanja carska Rusija, poznajša »ruska socialistična federativna sovjetska republika« in po najnovijem »zveza socialističnih sovjetskih republik«. Komisar zunanjih zadev Cicerin je v kratki noti naznanil vsem z moskovsko vlado v stiki stojičim vladam, da je oficialni naslov Rusije od sedaj za naprej le »sojuz socialističskih sovjetskih republik«. Dobra brega Slovana bo takoj zbudilo v oči, da manjka tej državi ruski atribut, dejstvo, ki na prvi pogled nekoliko zametne nade na lepo slovansko bodočnost, pri pozornejšem motrenju danih razmer pa moskovskim vladalcem nimamo kaj očitati. V novem nazivu sta dva važna samostalnika, zveza republik, s trajno vrednostjo, in dva opeševalna pridevka, socialistični in sovjetski, ki jih bo časoma lahko nadomestil kak drug pojem, na pr. evropsko-azijski, evrazijski ali kaj podobnega. V diametralnem nasprotju s carsko Rusijo, v kateri je upravljal Sankt Peterburg celo razsežno ozemlje — z izjemo v realni uniji pridružene Finske ali vazalni državi Hiva in Buhare — od Varšave do Vladivostoka in od Nove Zemlje do Pamiira v najstrožjem birokratskem centralizmu, je novi Sojuz sestavljen iz 33 republik, med njimi najmočnejša »ruska (velikoruska) socialistična sovjetska republika« in koji za njo »ukrajinska (maloruska) soc. sov. rep.« Tretja slovanska je »beloruska soc. sov. rep.« Narodnostna in jezikovna odcepitve Ukrajincev in Belorusov je de iure od Rusov (Velikorusov) priznana in samo politično modro je bilo od ruskih članov moskovske zvezne vlade, da niso več forsirali posebno pri Ukrajincih toliko neprijetnega ruskega naziva, neglede na ostalih 30 neslovenskih narodnosti. To so gotova dejstva, s katerimi moramo južni in zapadni Slovanci brez sentimentalnosti računati.

Vprašanje je, ali je podano v novi državni obliki, v zvezi, dovolj garancije, da bodo hoteli ostati posamezni člani skupaj, in v slučaju odpora ali upora tega ali onega, ali jih bo mogla centralna oblast prisiliti k sodelovanju? Pogled na Združene države severnoameriške in britanski imperij nas more samo utrditi v prepričanju, da je zveza avtonomnih članov edina praktično uspešna upravna forma pri državi, ki obsega pol Evrope in skoro prav toliko Azije, ki vsebuje narode in plemena, tako različna po krvi, jeziku in prepričanju, da se ne bod nikdar zlija v eno homogeno maso. — ki ima po na drugi strani toliko čvrstih pogojev za obstanek, da se za njeno bodočnost ni bati.

Sila, ki predvsem drži novi sojuz krepko skupaj, ni Marxov socializem niti s krvjo omadeževana črezvzrajna komisija, ampak absolutna številna, teritorialna, gospodarska in kulturna premoč velikega ruskega naroda, ki ga niti ukrajinost niti kakor drugo gibanje ne bo premaknilo z odličnega, v slovanstvu prvega mesta, ki ga zavzema v civiliziranem svetu. Ruski jezik bo ostal še nadalje neobhodno potrebno občilo vsem drugodercem od Črnega morja do Tihga oceana, matuška Moskva je glavno mesto Sojuzja in iz nje se vodi zunanja politika, vojska in mornarica, promet ter izvozna in uvozna trgovina. Turgenjeva prekrasna beseda o ruskem jeziku: ko bi tebe ne bilo, kako bi ne obupal pri pogledu na vse, kar se godi doma: no, ni mogoče verjeti, da bi tak jezik ne bil dan veličnemu narodu — veljajo v polnem za današnje dni.

Pa ne samo sila, njihov lastni interes zapoveduje malim zveznim republikam, da se tesno oklenejo močne Moskve, ki jih edina more držati na uzdi, da se ne spopadejo bodisi iz krvnega sovraštva ali radi gospodarskih interesov. Tatarji, Čerkesi, Gruzini, Oseti, Armenci, Legzini in Turkmenci, Sarti in vsa različna sibirski ljudstva imajo mirno življenje zagotovljeno v Sojuzu.

Lepo zaokrožena kontinentalna lega s primeroma lahkim dostopom do morja, pomanjkanje večjih prirodnih ovir v notranjosti, na široko razpredena mreža vodnih cest, moderna prometna sredstva, tradicija večstoletnega sožitja in gospodarskih stikov v isti državi, skoro nemogoče ustvarjanje popolnoma samostojnih in neodvisnih državnih enot radi nemožnosti znanje pomoči — vse to so momenti, ki pričajo, da za centrifugalne sile ni pravega prijema in da je Sojuz krepka in najboljša upravna oblika, močnejša od carske Rusije.

Zveza soc. sov. republik je silna, ruska, slovanska država, pa čeprav ni tako na njenem šteju napisano. Ta zveza potrebuje pa še časa, da se opomore od notranjih težkih udarcev. Ko se pa to zgodi, ko bo zopet pri moči, tedaj pa se bo z vso silo vrgla na to, kar bo potrebovala — Port Artur, Bender Abbas, Carigrad, Karpate in za Karpate — kdo ve — morda — Trst?

Iz Rusije.

Nezadovoljnost med komunisti proti absolutistični politiki stranke raste. V Petrogradu je bila na zborovanju komunističnih klubov z ogromno večino sprejeta resolucija opozicije, da se mora prenehati s terorizovanjem komunističnih klubov. Obenem se je odločno protestiralo proti represalijam, ki jih uporablja vlada proti opozicionalcem. Te represalije so precej trde. Tako je bilo v Moskvi v petih dneh odpuščenih iz državne službe 38 komunistov, ki so bili že leta dolgo agilni člani stranke in od katerih so nekateri rešili komunistično stranko za časa vstaje kronratske posadeke.

Zadnja številka »Volnega vestnika« je bila konfiscirana vsled članka, v katerem se povdarja potreba osvežitve stranke. Članek je izšel v »Vestniku z odobrenjem Trockega«.

Padanje ruskega červona. Ob smrti Ljenu je veljal ruski červonec še preko 610 milijard mark. 6. februarja pa je veljal samo še 102 milijard ali približno dva dinarja.

Vnovoiploče številke. Predsedstvu moskovskega sovjeta je javila policija, da je pobrala po moskovskih ulicah v času od 10. decembra do 25. januarja 1025 trupel otrok, ki so zmrlji. Dalje pobrala policija v isti dobi 7385 otrok, od katerih so morali oddati 4015 otrok v bolnice, katerim so morali odmrzle ude odrezati.

Rakovski povabljen v Moskvo. Ljudski komisar za zunanje zadeve Cicerin je povabil Rakovskega, ruskega odpravnika poslov v Londonu, v Moskvo, kjer bo dobil nova navodila, ki so postala potrebna po pravem priznanju boljševiške vlade s strani Anglije.

Mariborsko pismo.

Poplava naših obratov po tujcih. — Razširjenje železniških delavnic. — Petičlja radi gledališke subvencije.

Maribor, 14. februarja.

Naše nekdanj obupno stališče v mariborskih tavnorških in drugih obratih se tudi po osvobođenju ni izpremenilo tako, kakor smo upravičeno pričakovali. Industrijska in druga podobna podjetja so ostala po ogromni večini tudi še nadalje v rokah bodisi domačih ali pa inozemskih Nemcev, le prav nezaten del je prešel v slovenske roke. Tudi na novo nastala podjetja so večinoma v nemških in pretežno v inozemskih rokah in ker je Maribor v prvi vrsti industrijsko mesto, je razumljivo, da mu tudi ravno industrija daje glavno obiljeje Tega se domači in inozemski nemški podjetniki prav dobro zavedajo in izrabljajo to svojo ugodno situacijo v nemški politične in nacionalne namene. Znano je, kako so Nemci v stari Avstriji ljubosumno in vztrajno branili svoje »posestno stanje«, istotako pa ga branijo tudi danes v naši državi. Pri vsem njihovem postopanju jih vodi želja po ohranitvi tega »nemškega posestnega stanja« in izza vsakoga sprejema ali odpusta kakove delavske ali uradniške moči glede gotove sistem, vkriljeno nemškopolitičnim namenom. Prve čase po osvobođenju so nemška podjetja vsled neizvestnosti situacije bila v strahu, zato so rada ali nerada vendar sprejemala v svojo službo tudi nacionalno zavedne naše ljudi. Danes se čutijo varna, zato se teh takrat sprejetih moči odrešijo, kakor hitro se jim ponudi za to najmanjša vzročna prilika. Na tako izpraznjena mesta nastavljajo potem svoje sorjake, Nemce, bodisi domače, če jih dobe, če pa teh ni, jih privabijo iz Avstrije, Nemčije ali pa Češkoslovske. Posebno iz Češkoslovske importirajo radi zagrizene Nemce, katere deklarirajo potem pri naših oblastvih za čistokrvne Čeha, čeprav ne znajo nobene besede češko. Mnogo takih »Čehov« prihaja k nam tudi z — Dunaja. Ponovno ponemčevanje naših podjetij potom nemških nameščencev se opaža posebno živahno v zadnjem času. V teh naših obratih je dan za dnem manj naših ljudi, mesto da bi bilo ravno narobe, vsak dan manj Nemcev. Pri nastavljanju novih nemških moči pa tekmujejo, kar je najbolj žalostno, tudi nekateri slovenska podjetja, ki se sicer vedno rada izdajajo za strogo narodna. V tem oziiru bo treba nekaj ukreniti, ker bomo sicer imeli kmalu celo vrsto naših uradnikov brez posla in zaslužka in Maribor bo postajal vedno bolj nemški, mesto da bi se sloveniziral. Tu mora merodajna oblast končno vendar enkrat zastaviti vso svojo avtoriteto in napraviti temu konec, pa tudi naše časopise mora spregovoriti odločno besedo in če ne bo drugače, tudi imenoma ožigosati, posebno ona »narodna« podjetja, ki podpirajo nemško kolonizacijo Maribora.

Pred nekaj meseci je vznemirila Maribor govorica, da namerava država opustiti tukajšnje železniške delavnice ob Koroškem kolodvoru ter jih prenesti iz periferije v središče države. Govorice so se izkazale kmalu kot popolnoma neosnovane. Prometni minister je na tozadevno vprašanje odgovoril, da na prenos delavnic nihče ne misli, pač pa se vlada nasprotno bavi z mislijo delavnice še povečati in opremiti s še modnejšimi napravami. Minister je svojo obiljbo tudi držal in izdelal tozadevni načrt in proračun, katerega je predložil v pondeljek finančnemu odseku narodne skupščine v odobritev. Finančni odbor je načrt sprejel in odobril za razširjenje delavnic v Mariboru in Nišu kredit v skupnem znesku 76 milijonov dinarjev. Kakor doznavamo se bo z razširjevalnimi deli pričelo še to leto. Delavnica se izpopolni tako, da bo vršila lahko vsa popravila in izdelovala v slučaju potrebe lahko tudi sama nove vozove. S tem bo naša mariborska industrija zopet pridobila. Delavnica prejšnje južne, sedaj državne železnice v Mariboru, je bila že v Avstriji največje družbino pod-

jetje te vrste in to glede velikosti objektov, kakor tudi glede števila zaposlenega delavstva in uradništva. Delavnice, ki so že spočeta zavzemala 38.000 kvadratnih metrov površine, so bile dogotovljene in otvorene l. 1863. Otvoritvi je prisostvoval sam generalni ravnatelj južne železnice, Francoz G. de Lapeyrière. Te delavnice so bile za razvoj Maribora velikega pomena, žal pa tudi velikega pomena za germaniziranje. Bile so prava institucija za ponemčevanje slovenskega delavstva. Razni nameščenci teh delavnic so bili najbolj zagrizeni nemški agitatorji v Mariboru. Tudi po osvobođenju je mnogo teh ljudi ostalo na svojih mestih in delavnice tudi še danes v tem oziiru še niso popolnoma prečiščene. Ko je nedavno država prevzela južno železnico in seveda tudi njene delavnice v Mariboru, je hotela odpuštili takoj vse inozemske nameščence, čemur pa se je uprla prejšnja privatna družbena uprava na Dunaju, ker ni hotela izplačati po teh nameščenci v razne fondе vplačanih svot, čeprav bi to morala storiti. Državna uprava je radi tega morala svojo namero odgoditi dotlej, da se doseže v tem oziiru z družbo potreben sporazum.

Petičlja radi povišanja subvencije našemu Narodnemu gledališču, o kateri se je razpravljalo na znani, po županu g. Viktorju Grčarju sklicani anketi v mestni posvetovalnici, je bila te dni odposlana v Beograd ministrskemu predsedstvu, finančnemu ministrstvu, predsedstvu ministrskega sveta, predsedstvu ministrskega sveta, predsedstvu narodne skupščine, finančnemu odboru narodne skupščine, klubom narodne skupščine in drugim. Petičlja so podpisala in opremila s štampiljkami vsa slovenska kulturna, narodna, stanovska in strokovna društva, krajevna predsedstva radikalne, demokratske, slovenske ljudske, narodno-socialistične, stranke ter zastopstvo mestne občine kot predstaviteljice celokupnega slovenskega Maribora. Petičlja zahteva povišanje letne subvencije Narodnemu gledališču v Mariboru v toliki višini, kakor je zahtevala uprava po sklepu gledaliških upravnikov iz cele države, to je v iznosu 1 milijon dinarjev. Država naj poviša subvencijo od sedaj dovoljenih 200.000 Din. na 1.000.000 Din. rednim potom v proračunu za leto 1924, če pa to ne bi bilo več mogoče, naj najde kredit kje drugje, v kakem izrednem fondu. Svota je tako majhna v primeri z državnimi računmi, da se da nabaviti brez posebnih težkoč. Mariborsko Narodno gledališče je v državni upravi in priznako kot oblastno gledališče, ravno tako kakor gledališča v Osijeku, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu in Skoplju, radi tega je dolžnost države, da mu nakaže vsaj enako subvencijo kakor jo je nakazala omenjenim. Petičlja naglašja dalje, da šteje Maribor danes s predmetji že preko 40.000 prebivalcev, ima gimnazijo, višjo realko, mosko učiteljske, srednje kmetijsko šolo, trgovsko šolo, torej celo vrsto srednješolskih zavodov z mnogobrojnim dijštvom in učitelstvom, dalje artiljerijsko in inženirsko podoficirsko šolo, štiri meščanske šole, 10 osnovnih šol, mnogo uradništva in vojaštva s številnim oficirskim zborom, mnogo delavstva itd., in je radi tega obstoj stalnega gledališča neobhodno potreben. Končno je izražena nada, da bo vlada vpoštevala omenjene argumente in zavedajoč se popolne upravičenosti predstojee zahteve, poskrbela, da se mariborsko Narodno gledališče ohrani in se izpopolni. Na merodajnih faktorih v Beogradu, pa tudi na naših zastopnikih je sedaj, da se zahteve petičlje ugodno rešijo, ker bi zatvoritev gledališča, ki bi sicer moralo slediti najkasneje 1. aprila, ne ugodno vplivala na naš ugled tako doma kakor v kulturnem inozemstvu.

Politične vesti.

— Opozicionalni blok straši tudi v Rumuniji. Te dni se vršijo namreč pogajanja med kmečko in narodno stranko v svrhu sodelovanja pri opozicionalnem bloku. Zdi se, da bodo pogajanja uspeša.

— Nadaljevanje političnih preganjanj na Madžarskem, Budimpeštanski občinski svet je sklenil, da naprosi vlado, naj nadaljuje ista še naprej strogo zadržanje napram onim emigrantom, ki so zagrešili »zločinca dejanja« za časa revolucije. Ti emigranti se ne smejo vrniti v domovino.

— Rezultat rumunsko-madžarskih pogajanj je sledeči: Juridična komisija je končala določbe glede medsebojne izračitve zločincev. Dosegel je še tudi sporazum glede dolgov in terjatev. Ostala vprašanja še niso rešena, ker zahtevajo Madžari marsikaj, čemur rumunski delegati ne morajo pritruditi, predno se ni izrekla bukaška vlada.

— Vprašanje pomorske razorožitve. V četrtki, 14. t. m. se je pričela v Rimu predkonferenca glede vprašanja pomorske razorožitve. Kakor znano, pripravlja Društvo narodov za prihodnje leto tozadevno svetovno konferenco. Rimskega posvetovanja se udeležuje 40 delegatov iz raznih držav.

— Štinesova časopisna mreža. Prvega dneva prične izhajati v Frantiskovih Laznih dnevniki »Bäderzeitung«, ki ga bo financiral Hugo Štines.

— Italijanski poslanik v Moskvi. Za italijanskega poslanika v Moskvi bo imenovan Kajetan Manzoni. Novi poslanik je započel svojo kariero leta 1893 in ima mnogo praktičnih izkušenj. Več let je bil tajnik italijanskega poslanništva v Londonu, nato pa ravnatelj v zunanjem ministrstvu. Leta 1920 je dobil posebno zaupno misljo v Albaniji.

— Kafandarls proti monarhiji. V pondeljek je prečital ministrski predsednik vladno izjavo, v kateri povdarja, da bodo ostale smernice sedanje vlade iste, kakor jih je začrtal Venizelos, da je moral le-ta radi svoje boleznij zapustiti politično življenje. Izjava povdarja med drugim, da je vlada že dolgo časa prepričana, da je dinastijska odgovornost za vse moralno in materialno trpljenje, ki je zadelo grški narod, Odpraviti ga je možno samo z radikalno spremembo vladavine. O tem more odločiti sam narod. Povratke dinastije bi moral zopet ogroziti življenjske interese dežele in edino republikanska vladavina bi lahko tvorila podlago za zopetni povzdig grškega naroda. Po izjavi se je vnela živahna debata, tekem katere so republikanski govorniki zavzeli stališče, da je plebiscit sploh nepotreben in naj se enostavno proglasi republika.

Ekspoz avstrijskega zunanjega ministra.

Avstrijski zunanji minister dr. Grünberger je podal v finančnem odboru kratak ekspoz o zunanji politiki.

Glede dogovora z Rumunijo je povdaril, da stoji rumunska vlada na stališču, da ne more preje skleniti definitivne trgovske pogodbe, dokler se novi kraj Rumunije ne organizirajo v gospodarske enote. V kratkem se vrši na Dunaju posebna konferenca, ki se bo bavila z rešitvijo drugih gospodarskih in prometno-političnih vprašanj. Minister je z zadovoljstvom omenil, da spada Rumunija med one države, ki hočejo živeti v dobrih odnosih v Avstriji. V kratkem se prično med Rumunijo in sovjetsko Rusijo politično-gospodarska pogajanja, ki se bodo vršila na Dunaju.

Z ozirom na francosko-češkoslovensko pogodbo je izjavil, da so njene določbe v glavnem splošnega značaja razven dveh točk: proti vzpostavitvi Hohenzollernov v Nemčiji in Habsburžanov na Madžarskem.

Glede jugoslovansko-italijanskega sporazuma je izjavil, da pomeni končno rešitev reškega vprašanja: Avstrija kot sosedja Jugoslavije in Italije pozdravlja ta sporazum, ki je odstranil nevarnosti konflikta.

Končno je izjavil, da je po priznanju sovjetske Rusije s strani Anglije in Italije tudi Avstrija pripravljena, storiti potrebne korake za priznanje de jure. Tozadevna pogajanja se prično v najkrajšem času.

— Naloge Društva narodov. Iz francoskih vladnih krogov poročajo, da je predlog angleške vlade, naj bi Društvo narodov nadzorovalo razorožitve Nemčije, preuranjen. Nemčija mora biti predvsem članica Društva narodov, toda njen sprejem je odvisen od sporazuma vseh velesil.

— Nevarno gibanje nemških komunistov. Iz Berlina poročajo, da se je policiji posrečilo izslediti in aretirati nekega komunističnega kurirja, pri katerem so našli mnogo plem, dokumentov in komunističnih načrtov. Komunisti so nameravali te dni po vsej Nemčiji privediti akcijo z geslom za osemurni delavnik. Tudi v Königsbergu so konfiscirali mnogo dokumentov, iz katerih je razvidno, da so hoteli komunisti na dan 13. t. m. povzročiti velike demonstracije. Komunistični voditelji so celo zahtevali, da mora vsak oženjen proletarec vzeti s seboj svojo ženo. Ženske naj bi pri demonstracijah skušale v prvih vrstah prepričati policijske odredbe in povzročiti spopade.

— Ameriški socialisti se bodo udeležili tudi topot predsedniških volitev, dasiravno nimajo nobenega izgleda za zmago svoje kandidata.

Ameriški proračun za mornarico znaša za leto 1924 272 milijonov dolarjev. 15 milijonov dolarjev je predvidenih od vsote za hidroplane.

Zahtevajte po vseh lokalih „Nar. Dnevnik“!

Dnevne vesti.

Ljubljana, 14. februarja.

Prvega aprila!

Savez državnih nameščencev je predložil vladi spomenico, v kateri zahteva, da se prejemki nameščencev primerno zvišajo. V spomenici je najvlada vstavila v priložnost 350 milijonov. Spomenico je vlada sprejela, obenem pa tudi takoj izjavila, da niti misli ni na to, da bi se lahko državnim proračun obremenil še za nadaljnjih 350 milijonov.

K tej slabi vesti iz Beograda se pridružuje še druga, ki pravi, da bo državna uprava šele s 1. aprilom pričela izplačevati prejemke po novem zakonu.

Odvč bi bilo poudarjati, da se državnim nameščencem godi skrajno slabo, da so brez najnujnejših sredstev za vsakdanje preživljanje, lačni in raztrgani. Nerazumno je zato postopanje vlade, ki ne vpoštevajo v polnem obsegu težav državnih nameščencev in odlašajo izplačevanje še tistih trejtemov, ki so že uzakonomljeni.

Organizatorna moč državnih nameščencev je danes oslabljena. Borbenost nameščencev je izpodbita z redukcijami. Strahom, ki v sedanji brezposelnosti dobi dobro učinkuje.

S tem pa se ni rečeno, da ne narašča splošno nezadovoljstvo med nameščenci. Nezadovoljstvo, ki bo navzile vsem strahom moralo prav kmalu izbruhniti. Takrat ne bo sile, ki bi mogla ustaviti odločnih akcij nameščencev.

Vsi sloji v državi zahtevajo dobro upravo. Vsi sloji so danes na strani obubožanih državnih nameščencev v zavesti, da državna uprava toliko časa ne bo dobra, dokler se bodo državnim nameščencem godile socialne in gospodarske krivice. Vse pravično ljudstvo zato ne odobrava vladnega stališča, da se državnim nameščencem izdatno ne pomaga. Jugoslovanska javnost absolutno ne bo mogla iti preko pasivnega zdržanja vlade napram drž. nameščencem.

Vlada mora takoj najti sredstva za dostojno plačevanje drž. nameščencev. Moral v interesu države, javne uprave in tisočev izstradanih družinskih očetov.

S problematičnimi tolažbami prvopričkih izplačil se nihče ne zadovolji.

pičeve ulice za šentpetersko cerkvijo. Uradno se izven sobe, nedelji in ponedeljku, vsak dan od 15. do 18. ure. — Odbor.

— Kino »Matica« naznanja p. n. občinstvu, da se vrše predstave zopet redno in sicer ob delavnikih ob 4. in 6., 7. in 9. pol 9. uri. — Ob nedeljah in praznikih pa ob pol 11., 3. pol 5., 6. pol 8. in 9. uri.

— Kino »Ljubljanski dvor« predvaja do vključno nedelje 17. t. m. pretresljivo dramo v 6 dejanjih »Družina veržnika« »Siber«, v glavni ulozi splošno znana krasotica Lee Parry. Film se odlikuje s krasnimi naravnimi slikami in najmodernejšimi, razkošnimi toaletami.

Ljubljana.

— Predavanje jugoslovansko-českoslovaške Lige. Opozorjamo na predavanje dr. Ivana Laha o temi: Izlet v Českoslovaško republiko, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. — Predavanje bo pojasnjevalo preko 100 sklopitčnih slik. Vstopnina 2 Din, za dijaštvo 1 Din.

— Radikalni akademski klub »Slovenski Jug« v Ljubljani je priredil v torek 12. t. m. zvečer svojo prvo prireditev v veliki dvorani Narodnega doma. Prireditev je imela intimni značaj ter so se udeležili le povabljeni gosti, ki so se odzvali v častnem številu. Med gosti so bili tudi min. n. dr. Niko Zupančič, veliki župan dr. Šporn, bivši veliki župan dr. Lukan, českoslovaški gen. konzul dr. Beneš, avstrijski gen. konzul dr. Kohlruess, portugalski gen. konzul dr. Strucelj, dr. Prvi del sporeda so izpolnili naši umetniki. Operni pevec G. Šimec je zapel »Človeka nikar« in »Bajjazzi«, operni pevec G. Čvejić pa »Na nočišče«. Oba pevca, ki sta pela dovršeno umetniško sta bila živahno akklamirana ter sta morala ponoviti svoja izvajanja. Baletne točke gđ. Vavpotičeve in gđ. Svobodove so bile izvajane zelo lepo. Vsem umetnikom so bili poklonjeni krasni šopki. Po umetniškem sporedu se je zahvalil G. Lj. Jurkovič za častno udeležbo in naglasil pomen delovanja radikalnega kluba in narodnega radikalizma. Nato se je pričela prijetna domača zabava, ki se je raztegnila do zgodnjih jutranjih ur.

— Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Ljubljani se je konstituiralo tako: predsednik inž. Štebi (soc. dem.), podpredsednik Vekoslav Vrtovc (SLS), člana dr. Stanočnik (SLS) in Albin Zajc (SLS); namestnika Jernej Ložar (SLS) in A. Lah (soc. dem.). Upravni odbor Mestne hranilnice je zastopan v Kreditnem društvu po odbornikih: Iv. Orehek (SLS), Rojma (SLS), Rozman (soc. dem.) in Tokan (soc. dem.).

— Nesrpni franciskani. V Rožni dolini se je vršil večeraj popoldne pogreb kovinske strugarja g. Aleksandra Družnika. Pogreba bi se imela udeležiti dva franciskana iz viške fars. Ko sta pa prišla franciskana v bližino hiše žalosni, sta zagledala socialistični rdeči prapor in venci z rdečimi trakovi. Očividno je ujezilo franciskana, da se udeležijo pogreba rdeči prapor. V svoj »sveti« jez je eden izmed franciskanov zavil v stransko ulico in se ni udeležil pogreba. Drugi franciskan se je pa šele po dolgem premišljevanju odločil, opraviti pogrebno opravilo. Navzoče občinstvo je ostro obsojalo nestrpen nastop franciskanov.

— Klub raznim opominom od strani magistrata in policije, se nekateri hišni gospodarji in oskrbniki prav nič ne brigajo za policijske predpise in ne čistijo hodnikov snega in tudi ne odpejajo vode. Polcija je odločena, da bo odslej strogo in brezobzirno kaznovala vsakega brez izjeme, kdor se ne bo ravnal po predpisih.

— Tatvine v Ljubljani. Livarju Jožetu Hlebu v strojnih tovarnah in livarnah je bila iz suknjaka ukradena listnica, v kateri je imel 750 Din gotovine, vojaško odpušnico, več fotografij in potrdilo davčnega urada. — V državni jami na Vidovdanski cesti so bile ukradene 3 velike deske, vredne 140 Din. — V mestni klavnici je bila ukradena 14 m dolga veriga z malimi členki, vredna 500 Din. — V gostilni pri Čenčiču je bila ukradena Adolfu Milinarju iz Se a detarnica, v kateri je imel 1500 Din gotovine in več važnih listin. — Natakarkemu vajencu Ivanu Dovyaku na Dunajski cesti je vlomil nekdo v kovček, v katerem pa je imel le staro perilo in manjšo vsoto denarja. — Pri kurilnici na državnem kolodvoru je ukradel izpod stroja brezposelni trg. pom. Stan. Raznožnik iz Godoviča medeno sesalnico, vredno 3000 Din. Raznožnika so zalogitili železničarji in ga izročili stražniku.

Maribor.

Tatvine. Pred nekoliko dnevi so neznan tatovi udrl v poštno bagajno na kolodvoru v Poljčanah in odnesel majhno železno blaginico, v kateri je bilo približno 6000 Din. — Dasiravno je z naredbi mestnega magistrata trgovcem strogo prepovedano izobežati blago na ulicah, mnogo trgovcev tega ne vpoštevajo. Zato je imel neki izumovč lahko delo, ko se mu je zahotelo dveh parov hlač, ki so visle pred trgovino tukajšnjega trgovca Rudolfa N. — Danes dopoldne je bilo kazniškemu nadzorniku Antonu Šolcu iz zaprte sobe v postlopu tukajšnjega sodišča ukradeno več oblike, perila in ura. O storilcu ni nobenega sledu.

Policija je zaplenila kolo št. 168.465 znamke »Waffenrad«, ki ga je neka oseba kupila od dveh sumljivih neznancev. Domneva se, da je bilo kolo ukradeno. Zato se poziva lastnik, da se zgleda na policijskem komisarijatu.

Aretiran je bil Maks. W. iz Maribora, ker je urarju Tomu Safarju v Karlovcu, kjer je bil uslužben, ukradel več ur, v vrednosti 4000 Din. W. je bil v zadnjem času brez posla in je vival pri materi v Mariboru. Zaslodovalo ga je razen tega tudi mariborsko okrožno sodišče zaradi javnega nasilstva. Odveden je bil v zapor.

Prenos opreme vojaške realke v Beograd. Ta teden je naša vojaška uprava odpravila iz Maribora zadnja učna sredstva nekdanje tukajšnje vojaške realke. Fizikalni kakor tudi kemični kabinet je bil demontiran in spravljen v štiri vagonne, ki so jih odpotislali v Beograd, kjer jih dobi vojaška akademija.

Sport.

— V našem poročilu o glavni skupščini Jugoslovanske Nogometne Saveza je pomotoma izostala navedba 10 letnega jubileja S. K. Slovan, Ljubljana, ki ga je predsedstvo zaveza navedlo v svojem poročilu.

Celje.

Mestno gledališče. V torek zvečer so v našem mestnem gledališču igrali pod režijo g. O. Sesta igralci ljubljanskega narodnega gledališča H. Ibsenovo dramo »Gospa z morja«. Igra je privabila v gledališče mnogo gledalcev, ki so istega napolnili do zadnjega kotička. Igralo se je vseskozi dobro in umetniško, ter je predstava dosegla popoln uspeh. Občinstvo želi ljubljanske goste kmalu zopet videti na našem odru.

Smrtna kosa. Umrl je 12. t. m. dijak tukajšnje trgovske šole Boris Salmič, sin znane celjske narodne rodbine Salmičeve, v 15. letu svoje starosti.

Srebrno poroko sta obhajala minulo soboto g. Alojz Jerše, revident juž. žel. in njegova soproga.

Sokolska župa celjska ima v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri dopoldne v sokolski telovadnici svoj redni občni zbor.

Orkester »Braitava« je v poljubni zasedbi vsem nar. društvom in organizacijam na razpolago. Tozadavna poljsnita daje kapelnik g. A. Hub, Glavni trg št. 2.

Plesna tekma v Celju. Kuratorji šole modernih plesov priredi dne 23. t. m. ob 20. uri v vseh gornjih prostorih Narodnega doma, svoj 1. elitni ples s plesno tekmo. Tekmovalo se bude v sledečih plesih: Tango Blues in Boston. Jury za tekmo sestoji iz po enega akademičnega kiparja, slikarja, arhitekta, pisatelja in predsednika jury-a predsednika kluba plesovodil v Ljubljani g. Černeta. Ker je ta prireditev prva te vrste v Celju, vlada za to veliko zanimanje. Vabijo se vsi amaterji modernih plesov, k udeležbi gorenjega elitnega plesnega večera, ter so prijave tekmovalcev poslali do najkasnejše 22. t. m. g. A. Vebetu, tajniku gramlja trgovcev v Celju, Savinjsko nabrežje št. 3, ki je tudi z vsemi tozadavnimi informacijami intereseantom na razpolago, in sicer od 17. do 18. ure dnevno.

Ptuj.

Dramatično društvo priredi dne 18. t. m. ob pol 8. uri v mestnem gledališču komedijo v 3 dejanjih »Ženitev«. Gostuje Narodno gledališče iz Maribora.

Poroka. Dne 9. t. m. se je poročil gosp. Viktor Skrabar z gđ. Minko Bratančič. Poroka se je vršila opoldan v kapelici Sv. Roka na Hajdinu.

Razpisana so službena mesta v poštini uradih Ptujska gora, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Vurberg in Sv. Barbara v Haložah.

Primorske vesti.

— Italija in slovenski svet. Pod tem naslovom priobčuje današnja »Edinost« uvodnik, kjer pravi med drugim: »S pokodbami z Rusijo in Jugoslavijo je pokazal Mussolini svojo voljo, naj Italija živi v prijateljstvu s Slovanstvom. Z ozirom na veliko etično silo nacionalne ideje, ki jo ravno v Italiji najbolj slovijo, sledi z neodklonljivo logiko zahteva, da mora g. Mussolini iz svoje nove politike napram Slovanstvu izvajati logične posledice tudi na znotraj v postopanju z našo narodno manjšino v Italiji. Od bistvenosti in državniške modrosti sedanjega voditelja italijanske zunanje in notranje politike smemo pričakovati z vsvo pravico, da pride do spoznanja, da je nelzežno potrebno tudi preorientacija v notranji politiki napram jugoslovenski manjšini in da bo ta velik državni političen čin le na korist države. Naj svojemju velikemu delu pridruži zadnje poglavje o svoji manjšinski politiki. To poglavje naj dokaže, da je res prijatelj miru in da ni sovražnik slovanstva in svobode.«

Sokolstvo.

Sokolsko gledališče v Radovljici pripravi v nedeljo, dne 17. t. m. ob pol štirih popoldne tretji in zadnji komedijo s petjem in plesom »Veseli dan ali Matiček se ženi«.

Prosvarni odsek Sokola v Trbovljah vabi k predavanju, ki se vrši v nedeljo, dne 17. februarja 1924 ob 5. uri popoldne v Fortejevi dvorani na Vodah. Predava g. prof. Dolžan iz Ljubljane »O pračloveku«. K obilni udeležbi vabi odsek.

Društvene vesti.

Trgovski ples. V soboto dne 16. t. m. se vrši v Kranju veliki trgovski ples v novodograjeni dvorani »Narodnega doma« (v Kranju). Sodeluje polnoštevili orkester »Sokola I«, Ljubljana. Na sporedu vsi moderni plesi letošnje sezone. — Čisti dobitek je namenjen »Narodnemu domu« v Kranju. Apelliramo na vse ljubitelje plesa, osobito iz trgovskih krogov, da prireditev ne zamude. — Odbor.

O. Z. drž. nameščencev in vpočleno v ima najno sejo širšega odbora v petek, 15. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Pri Mraku« (mail salon). Dnevni red: Razprava o izpremembi zveznih pravil. Radi tesnega prostora imajo dostop samo delegati. Teh udeležba je obavezna. Predsedstvo.

Redni občni zbor »Organizacije okrožnih zdravnikov za Slovenijo« se vrši v nedeljo, dne 17. februarja t. l. ob 15. uri v restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani, s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora, 2. Volitev novega odbora, 3. Določitev letnega prispevka, 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Izpred sodišča.

»AUF BIKSI«

Bilo je na Ambroževem trgu v Ljubljani nekoga večera že precej pozno. Na klopci je sedel zaljubljen parček in se prijetno zabaval. Kar pride neznan pomočnjak. Ko je udeležal parček na klopi, je začel kričati »Auf biksi«. Razžaljeni pa mu je odgovoril »Kuf« in spoprijela sta se. Pri tem je raml neznanec nočnega vasovalca z nožem in ga precej poškodoval. Preiskava se nadaljuje.

KINO „MATICA“
15., 16., 17. febr.
»KAZAN«
Pretresljiva drama v 6. del.
Čudo snežnih poljan Alaske.

Gospodarstvo.

Nova carinska tarifa in naša industrija.

Naša sedanja carinska tarifa stoji na stališču zaščite domače proizvodnje pred inozemsko konkurenco. Nova carinska tarifa, ki je sedaj v delu, bo zasledovala isti princip.

Vprašanje zaščitnih carin je zlasti v sedanjem času zelo važno. Predvsem že radi znanega pravila: kjer ni uvoza, tudi ne more biti izvoza. Toda ta točka je bolj problematične narave. Važnejši je drugi oziar, namreč položaj naše domače produkcije.

Danes stoje vse države več ali manj na stališču, da je treba domačo proizvodnjo zaščititi pred tujjo. V današnjih razmerah pač tudi drugače ni mogoče. Vprašanje je le, do kake mere je treba oziroma se sme zaščititi domača industrija. In to vprašanje je zelo važno ter ga je treba pri sestavljanju nove carinske tarife v prvi vrsti upoštevati.

Naša država je pred vsem poljedelska država in mora svoje poljedelske produkte izvažati. Zato je pred vsem važno, da si ne napravimo sami ovir našemu izvozu, kar bi bilo za naše gospodarstvo katastrofalno. Nasprotno pa tudi samo radi tega izvoza ne gre prepuščati naše industrije, ki je šele v razvoju, inozemski konkurenciji.

Brez dvoma je, da potrebuje industrija v naši državi še močne zaščite. Komaj da se je pričela razvijati, se mora že boriti s težkočami, ki bi jih celo močna inozemska industrija ne prenese brez napora. Pomanjkanje denarja in kredita je za našo industrijo luđa ovira, ki bi že sama na sebi mogla povzročiti na tem polju precej upostojenja. Če bi bila industrija poleg tega še brez varstva izpostavljena tujim konkurencom, bi ji ta ne samo onemogočila razvoj, ampak bi jo v kratki dobi popolnoma uničila.

Ta zaščita pa sme trajati le toliko časa, da postane dotična panoga industrije vsaj približno tako močna, da more prenesti tujo konkurenco. Od tega časa naprej je pa vsaka zaščita odveč in škodljiva. Obenem pa izhaja iz vsega tega, da velja zaščititi torej le ono še nerazvito industrijo, ki ima vse predpogoje, da se okrepí v taki meri, da bo mogla kasneje obstojati samostojno in konkurirati z drugo. Industrije, ki nima teh predpogojev, ne gre ščititi, ker bi ne imel od tega koristi nihče, niti država, niti konzument, edino morda podjetnik, kar pa nikakor ni v interesu narodnega gospodarstva. Istotako je v slučaju, da je industrija že dovolj močna — tudi tu je zaščita s stališča narodnega gospodarstva škodljiva.

Najboljše sredstvo za dosego dovolj ne zaščite so carine. Te so sploh sredstvo za reguliranje zunanje in notranje trgovine. Nova carinska tarifa bo stala kakor omenjeno, na stališču zaščite domače industrije. Ker pa more biti to zaščitenje precej opasno, če ni izvedeno pravilno, je potrebno, da merodajni činitelji zelo temeljito prouče vprašanje potrebe in intenzivnosti zaščite, kajti v nasprotnem slučaju bi nam nova carinska tarifa ne prinesla tega, kar pričakujemo od nje, ampak samo škodo.

Nikakor pa ne sme carinska tarifa zagotoviti nekaterim industrijskim panogam monopolnega položaja. To bi bilo škodljivo tako za državo, kakor tudi za dotično industrijo samo, posebno pa še za konzumente. Monopolni položaj povzroča, da podjetnik dikтира za svoj izdelek kolikor mogoče visoke cene, ne da bi skušal svoj izdelek zboljšati. S tem ima korist le podjetnik, toda tudi ta le nepravilno in trenutno. Konkurenca pa prizanja producenta, da izboljšuje svoj izdelek in tako ima korist tudi konzument.

× Uključenje oblastnih inšpektorjev. Poljedelsko ministrtvo je sklenilo, da se ukinejo vse oblastne inšpekcije v državi. Njihove funkcije prevzamejo posebni hidrotehnični oddelki, ki se snujejo pri županiških oblastih.

TRŽNA POROČILA.

Maribor, 13. febr. Na zadnjem živinskem sejmu je bil promet precej slab. Kupci so vzdržljivi, ker pričakujejo padca cen, zlasti radi stabilizacije dinarja in ameriške konkurence. Producenti blaga ne ponujajo v veliki meri, ker imajo še dovolj krme. Notirali so: Debeli voli 13.50—14.75 (14—14.50); poldebeli 12.50—13.50 (13.50 do 14.50); plemenski 10.50—14.75 (12.50 do 13.50); biki za klanje 9.50—12.50 (11.25 do 13); klavne debele krave 11.25 do 13.25 (12—13); plemenske 10.25—11 (11—11.75); za klobasarje 8.75—10 (9.50—10); molzne 10—13.25 (10—11.75); breje 10—13.25 (10 do 11.75); mlada živina 10—13.25 (13 do 13.50); teleta 11—13.50. Meso cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 1 kg 24—26 (25—27); II. vrste 22—24 (22—24); meso od bikov, krav telec 19—20 (18—21); teleče meso I. vrste 32 (25—30); II. vrste 26 (24 do 25); svinjsko meso 30—40 (30—40).

Tedenski sejem v Zagrebu.

Zagreb, 13. februarja. Voli, domači 11 do 16, junči 13 do 14.50, krave 10 do 15, teleta 20 do 21.50, bosanska živina 9 do 14, svinješt 20 do 28.50 dinarjev za kg žive teže. Seno 100 do 125, otava 112.50 do 150, deteljina 125 do 150, slama 100 do 125 dinarjev za meterski stot. Drva 400 do 600 dinarjev za m³.

ZITO.

Novi Sad, 13. februarja. Pšenica 332.50 do 335, koruza 240 do 245, žito, bel 865. Moka št. 6, 325, banatska št. 6 312.50, otrobi, debeli 195 dinarjev.

Budimpešta, 12. februarja. (V tisočih madž. kron.) Pšenica 219 do 226, rž 175 do 177, ječmen za krmo 180 do 200, za pivovarne 210 do 225, oves 192.5 do 195, otrobi 118 do 120, koruza 175 do 177.5, lucerna 6.9 do 7.7.

KOŽE.

Zagreb, 13. februarja. Jermenski krapi 115 do 120, vache krupini, težki 102 do 105, srednji 98 do 100, lahki 95 do 96, vache polovice, težke 73 do 75, lahke 66 do 68, srednje 70 do 72, vrat 50 do 52, okralina 36 do 38, Kravine, rjave 110 do 115, črne 115 do 118, telečji boks 26 do 32, goveji boks 22 do 24.

JAJCA.

Zagreb, 13. februarja. Jajca za izvoz: notrajno: v Hrvaški 2.50, v Sloveniji 2.50, v Vojvodini 2.50 do 2.70, v Srbiji 2.40, v Bosni 1.80 do 2 dinarja.

KONJL.

Dunaj, 12. februarja. (V milijonih avstrijskih kron.) Konji za vožnjo, lahki 4 do 10, težki 8 do 18, konji za klanje 5.5 do 12.5 tisoč avstr. kron za kg žive teže.

Dunaj, 12. februarja. (V tisočih avstrijskih kron.) Svinje, debele 27 do 28.5, srednje 26 do 27, domače 24 do 27, danske 21 do 21.50, mesnate 24 do 26 za kg žive teže.

× Odkup žužnih železnic. Prometni minister dr. Kojčić je izdelal s komisijo zakonski predlog za odkup žužnih železnic. Načrt je izdelan v duhu sklenjenih koncesij. Podoben načrt je izdelala tudi italijanska vlada. Železnice se odkupijo v 60 letih; vsako leto se plača amuiteta 5,800,000 frankov.

× Borzilanci v Budimpešti. Borzni sejan v Budimpešti je sklenil, da do 1. avgusta ne sprejme nobenega novega člana v borzo. Ta sklep je postal potreben radi prenapolnjenosti budimpeštanske borze, ki poseđa sedaj preko 5000 oseb, dočim je borza zgrajena za do 2500 oseb. Med novimi borzilanci, ki so se pojavili na borzi po volji, je 100 bivših oficirjev in 250 reduciranih uradnikov. Prihajajo pa še vedno nove prošnje za sprejem na borzo, ponjaveč iz takih krogov, ki prej niso imeli ničesar opravili z borznimi posli.

× Revizija tujih podjetij. Ministrtvo trgovine in industrije je ponovno izdalo stroga navodila vsem velikim zupnikom, da se strogo držijo predpisov za izdatelje dovoljen za osnovanje podjetij po inozemcih. Obenem je ministrtvo odredilo revizijo vseh od 1921 pa do danes izdanih koncesij inozemskim državljanom.

Borzna poročila.

Beograd, 14. februarja. Devize. Dunaj 0.1149—0.1152, Bukarešta 41.75—42, Zeneva 1427—1429, London 352.75—353, Milan 355—356, Praga 238—238.50, — Valute. (Zaključki) Dolarij 82, bolgarski levi 60, romunski leji 41.25.

Zagreb, 14. februarja. Devize. Dunaj 0.1150—0.1170, Italija, izplačilo 354.75—357.75, London, izplačilo 351—354, New York, ček 81.05—82.05, Praga 237—240, Pariz 369.10—374.10, Svica 1420—1430, — Valute. Dolarij 80.25—81.25, avstrijske krone 0.1150—0.1170, českoslovaške krone 236—4, funti 346—349, lire 353.50—356.50.

Curih, 14. februarja. New York 575.25, London 24.72, Pariz 25.30, Milan 24.92, Praga 16.6875, Budimpešta 0.2021, Bukarešta 2.95, Beograd 6.975, Solija 4.35, Dunaj 0.0081.

Berlin, 14. februarja. (V milijonih) Dunaj 59.351, Milan 184.535, Praga 121.095, Pariz 187.530, London 18,054.750, New York 4,189.500, Curih 730.170, Beograd 50.872.

Praga, 14. februarja. Dunaj 4.81, Berlin 7.50, Rim 151.75, avstrijske krone 4.8125, italijanske lire 151.625, Budimpešta 11.80, Pariz 154.23, London 149.675, New York 34.825, Curih 605, Beograd 42.625.

Dunaj, 14. februarja. Devize. Beograd 864—868, Berlin 15.30—15.90, Budimpešta 2.42—2.52, Bukarešta 363—365, London 304.800—305.800, Milan 3089—3101, New York 70.935—71.185, Pariz 3132—3148, Praga 2053—2067, Solija 526—530, Curih 12.315—12.365, — Valute. Dolarij 70.800—71.260, bolgarski levi 504—512, nemške marke 14.70—15.30, angleški funti 303—304.000, francoski franki 3140—3170, italijanske lire 3085—3105, jugoslovanski dinarij 859—865, romunski leji 356—360, švicarski franki 12.260—12.340, českoslovaške krone 2050—2066, madžarske krone 1.20—1.30.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnik«. Glavni in odgovorni urednik: Železnikar Aleksander. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

KINO „IDEAL“
lojalno popravlja tekst besedila
NORČAVE ŽENSKÉ
To ni prav! Ne norčave, temveč rafinirane, ekscentrične so vse te ženske, ki igrajo v tem res krasnem do sedaj še ne nadkrijajočem filmu. To dejstvo smatra podjetje kot umestno, da ga sponori p. t. občinstvu. Ker se bo film prečujal nepreklicno samo 4 dni, j. d. vključno nedelje 17. t. m., opozarjamo, da si vsak pravočasno preskrbi vstopnico. Film je res — to priznava podjetje — ameriškanski, ampak ta reklama naj se ne smatra ameriškansko.

Nova epohalna iznajdba na polju brezžičnega prenašanja.

Ni še preteklo mnogo let, kar je bila odkrita brezžična telegrafija in pozneje tudi brezžična telefonija, pa se je razširila že po vsem svetu in jo imamo tudi pri nas. V Ameriki, deželi tehničnih čudes, je danes brezžični brzojav in posebno brezžični telefon postal že skoro stvar vsakdanjega gospodarstva. Ne samo bogatini, tudi slabše situirani ljudje poslušajo danes tam koncerte kar doma, v družinski sobi ali celo v postelji. Znanstveniki, ki se pečajo z razširjenjem brezžičnega prenašanja potom električnih valov, pa so odkrili sedaj razen radiotelegrafije in radiotelefonije še nekaj vse bolj fantastičnega — radiotelevizijo — brezžično prenašanje slik na velike daljave. Samo prenašanje slik potom elektrike je bilo odkrito že pred vojno, bilo

pa ni uporabljivo v praktične svrhe, ker je bilo predrago. Lord Northcliffe, ki je hotel uporabiti to iznajdbo pri svojih časopisnih podjetjih, je dobil l. 1914 od strokovnjaka proračun, ki je izkazoval, da bi stale priprave za prenos fotograficnega posnetka v velikosti 10 x 13 cm potom radiovalov nič manj kakor 150.000 funtov šterlingov, za prenos posnetka v velikosti pisemske znamke pa 10.000 funtov šterlingov. Naravno je, da je lord spriču takih ogromnih stroškov opustil svojo namero.

Kakor nikjer, tako človeški duh tudi na tem polju ne počiva. Angleški, posebno pa ameriški strokovnjaki, napejajo vse sile, da bi premagali tudi to oviro in doteraj iznajdbo tako daleč, da bi bila praktično uporabljiva, cenejša in popolnejša. Napredek je presenetljiv: prenašanje navadnih fotograficnih posnetkov postaja dan za dnem bolj vsakdanja stvar in se bo gotovo v kratkem lahko splošno tudi praktično uporabljala. Učenjaki pa se s tem še ne zadovoljujejo, oni grede dalje; odkriti ho-

čejo način, kako bi se brezžično prenašale žive slike, tako da bi ob brezžičnem aparatu doma v postelji ne samo slišali, kako poje slavna pevka v newyorški »Metropolitan Operi«, ampak da bi jo tudi videli. In principi tega postopanja so že znani. Te dni se je vršil na Angliškem celo že prvi poizkus. Eksperimentatorjem se je posrečilo prenesti sliko požara brezžičnim potom na daljavo 150 km. Slika pa je bila še precej netočna in nejasna in bo treba iznajdbo še izpopolniti.

Glavno težkočo dela iznajditeljem zanekrat še zveza med transmisijo glasov in svetlobe. Gre za hiperbolično redukcijo brzine. Sedaj se potrebuje za distancijalno reprodukcijo slike, velike pet kvadratnih centimetrov, približno četrte ure, potencialnost človeškega očesa, da zadržati impresijo enake slike pa znaša štiri petine sekunde. Onih petnajst minut radiotransmisije je torej treba reducirati na štiri petine sekunde in problem bo rešen. Strokovnjaki so prepričani, da jim to uspe; različnega

menja so samo glede časa, kdaj se bo dala iznajdba tako izpopolniti, da bo splošno uporabljiva. Dr. Foranier d'Albe, ki je napisal o tem nedavno podrobno razpravo, meni, da bo letošnje leto, to je leto 1924, rojstvo izpopolnjene radiotelevizije, dočim je sir Oliver Lodge bolj skeptičen in misli, da bo trajalo do popolne izgraditve iznajdbe več let, morda celo desetletij. Prof. M. A. Loow je postavil termin 20 let.

Kak pomen bo imela ta nova iznajdba? Če premislimo dobro to vprašanje, pridemo do zaključka, da bo popolnoma spremenila naše doseganje življenja. Pomislite samo, kdo bo hodil potem še v gledališče? Tega sploh ne bo treba. Človek bo zvečer sedel k topli peči doma v svoji sobi, prižgal cigareto, potegnil k sebi kompliran, toda ne velik aparat, nastavljen na ušesa poslušalo in na oči gledalo in videl in slišal bo predstavo, ki se bo vršila bodisi v neposredni bližini ali pa v kateremkoli gledališču na svetu. Kakor bo hotel. Ravno tako si bomo lahko ogledali slikarske

in druge razstave, udeležili se shodov itd. Kerpovo piramido in sfingo si bomo lahko ogledali iz svoje sobe v Ljubljani; nič več ne bo treba hoditi na dolgo in drago pot v Egipt. Na enak način si bomo ogledali iz naše divje predele Afrike in videli lov na žirafe, noč slone in leve; videli bomo — vse iz svoje sobe v Ljubljani — sprejajanje tigrov po indijskih džunglah, zabavne belih medvedov na severnem tečaju, skakanje kengurujev v Avstraliji ter plavanje krokodilov po Nilu itd. itd. V slučaju vojne bo naš vojskovodja lahko iz Beograda gledal vse bojne operacije na Soči. In končno — mož bo lahko iz pisarne gledal, kaj počnejo njegova boljša polovica in njen hišni prijatelj doma... Poleg prijetnosti bo prinesla nova iznajdba torej tudi — neprijetnosti...

Podpirajte Jugoslov. Matico!

Henry Murger 38 La Bohème. Prizori iz življenja ciganov. (Nadaljevanje.)

»O moj dragi učitelj, hvala vam; gotovo pridemo tu slavnost; prižgali bomo vse lestence in dal bom odkriti pohišstvo.«

Zvečer je Barbemuche v kavarni naznanil, da se bo vršila slavnost prihodnje soboto.

Cigani so naročili svojim ljubicam, naj mislijo na toaletto.

»Ne pozabite,« so jim rekli, »da gremo v prave salone. Pripravite se torej; obleka naj bo preprosta, a bogata.«

Od tega dne je vedela vsa ulica, da grede gospodične Mimi, Femija in Musette v družbo.

Zjutraj na dan slavja se je to-le pripetilo: Colline, Schounard, Marcel in Rudolf so se skupno napotili k Barbemucheu, ki je ostrmel, videč da so prišli tako zgodaj.

»Se je kaj pripetilo, da bi morali odložiti slavnost?« je vprašal z neko gotovo nemirnostjo.

»Da in ne,« je odgovoril Colline. »Samo to je. Med sabo se ne bomo nikdar obotavljali povedati naravnost; toda ker moramo iti v družbo tujih ljudi, hočemo obvarovati gotov decarum.«

»No in?« je dejal Barbemuche.

»No in,« je nadaljeval Colline, »ker se moramo sniti nočjo z mladim plemenitašem, ki nam je odprl salone, pridemo iz spoštovanja do njega in iz spoštovanja do sebe, da vas enostavno prosimo, če bi nam mogli posoditi za nočjo kako boljše

obleko, ker bi nas utegnila naša skoraj malomarna toaletta spraviti ob ugled. Morate razumeti, da nam je skoraj nemogoče, stopiti v bluzi in paletotu v sijajne sobane te rezidence.«

»Toda,« je dejal Carolus, »štirih frakov nimam.«

»Oh!« je rekel Colline, »napravili bomo s tem, kar imate.«

»Poglejte torej,« je dejal Carolus in jim odprl zelo dobro opremljeno omaro.

»Saj imate tu popolno skladišče elegance.«

»Trije klobuki!« je v ekstazi rekel Schounard; ali more imeti človek tri klobuke, ko ima samo eno glavo?«

»In čevlji,« je rekel Rudolf. »poglejte vendar!«

»Čevlji so,« je zatulil Colline.

In kot bi trenil z očesom, si je izbral vsak popolno opravo.

»Do dvanajst zvečer,« so rekli in se poslovili od Barbemuche; »dame bodo blesteče napravljene.«

»Toda,« je rekel Barbemuche in pogledal na popolnoma prazne obešalnike; meni ne pustite nič? Kako vas hom sprejel?«

»Oh! za vas je vseeno,« je rekel Rudolf, »vi ste gospodar; vam ni treba biti mar etikete.«

»Vendar,« je rekel Carolus, »mi ostane samo ena spalna suknja, ene hlače, en flanelast telovnik in copate; vse ste vzeli.«

»Ne de nič, oprostimo vam v naprej,« so odgovorili cigani.

Ob šestih so servirali imeniten obed v obednici. Cigani so prišli. Marcel je nekoliko šepal in bil slabe volje. Mladi vicomte Pavel je planil pred dame in jih peljal na najboljša mesta. Mimi je

imela zelo fantastično obleko. Musette je bila zelo izzivalno napravljena. Femija je bila podobna oknu z harvastimi šipami in si ni upala sesti k mizi. Obred je trajal dve in pol ure in bil neizmerno vesel.

Mladi vicomte Pavel je strastno stopal na nogo gospodične Mimi, ki je bila njegova sosedka. In Femija je pri vsaki jedi še kaj v drugič naročila. Schounard je bil židane volje. Rudolf je improviziral sonete in zaznamoval ritem s tem, da je razbival kozarce. Colline je čeblijal z Marcelom, ki je bil vedno slabe volje.

»Kaj ti je?« ga je izpraševal.

»Strašno me bole noge in to mi je neugodno. Ta Carolus ima noge kot kaka punčka.«

»Dovolj bo,« je rekel Colline, »da mu na kak način poveš, da ne more tako dalje biti in da more v bodoče dati delati nekaj številke večje čevlje; bodi miren, bom že to uredil. Pa pojdiva v salon, kamor naju kliče rajska pijača.«

Pojedina se je nadaljevala bolj živahno. Schounard je sedel h glasovirju in začel s čudovito vneto izvajati svojo novo simfonijo »Smrt deklice«. Lepa koračnica »Upnik« je dosegla čast, da jo je moral dvakrat ponoviti. Dve struni sta počili pri glasovirju.

Marcel je bil vedno slabe volje in ker se je Carolus radi tega pri njem pritožil, mu je umetnik odgovoril:

»Dragi gospod, midva ne bova nikdar intimna prijatelja, poslušajte, zakaj. Fizične nepodobnosti skoraj vedno z gotovostjo kažejo duševno nepodobnost, filozofija in medicina se ujemata v tem.«

»No in?« je dejal Carolus.

»No in,« je rekel Marcel in pokazal na svoje noge, »vaši čevlji so neskončno preozki zame, to mi kaže, da nimava istega značaja; sicer pa je bila vaša mala slavnost divna.«

Ob eni zjutraj so se cigani umaknili in šli po velikih ovinkih domov. Barbemuche je bil bolan in je neumno govoril svojemu učencu, ki je sanjal o modrih očeh gospodične Mimi.

XIII.

To je bilo nekaj časa potem, ko sta pesnik Rudolf in mlada gospodična Mimi začela skupno gospodarstvo; in približno že osem dni je živel ves ciganski krožek v velikem nemiru, ker je bil izginil Rudolf, ki ga naenkrat ni bilo nikjer. Iskali so ga bili po vseh krajih, kamor je imel navado hoditi, in povsod so dobili isti odgovor:

»Že osem dni ga nismo videli.«

Gustave Colline je bil posebno nemiren, to pa radi tega. Nekaj dni prej je bil zaupal Rudolfu članek o visoki filozofiji, ki naj bi ga ta uvrstil med razne novice časopisa Kistor, revije elegantnih klobukov, ki ji je bil glavni urednik. Ali je filozofični članek izšel pred očmi strmeče Evrope? To je bilo vprašanje, ki si ga je stavljal nesrečni Colline; in razumeli boste ta strah, če vam povem, da filozof še ni imel časti, da bi ga bili tiskali, in da je vroče želel, da bi videl, kakšen učinek bo napravila njegova proza, tiskana v ciceru. Da bi si preskrbel to zadoščenje samoljubju, je bil napravil že šest frankov za vstopnice vseh pariških literarnih salonov, ne da bi bil kje našel Kistorja. Ker Colline ni mogel več vzdržati, je prisegel sam sebi, da si ne bo dal niti minute počitka, dokler ne položi roke na nenajdljivega urednika tega lista.

Štev. 2967-24.

Razglas.

Seznami oseb in voz, zavezanih za ljudsko delo (kuluk) pri popravi cest v smislu zakona in pravilnika o kuluku z dne 20. julija 1923, »Uradnega lista« št. 260-72 so sestavljeni in bodo javno vsakomur na vpogled razloženi v mestni posvetovalnici od dne 18. febr. 1924 do vštete dne 1. marca 1924 vsak dan izvzemši nedelje od 8. do 14. ure.

V tem neprestopnem štirinajst dnevnem roku, ki začne dne 18. februarja 1924 ima vsakdo pravico ta seznam upogledati, zahtevati na podlagi dokazil za svojo osebo njega popravo, oziroma vložiti proti njemu za svojo osebo pritožbo potom mestnega magistrata na ljubljansko oblast. Pritožba mora biti kolekovana s 25 Din. in podprta s potrebnimi dokazili.

To se daje javno na znanje in ravnanje.

Išče se za takoj ali pozneje stanovanje

z dvema ali tremi sobami v Ljubljani. Ponudbe pod »Stanovanje« na upravo lista.

Ceneno češko posteljno perje!

Kilogram sivega na pol (cu'ano perje) Din 60.—, polbela Din 75.—, belo 85.—, bojiše Din 95.—, fini na pol puh 145.—, fino Din 175.—, najfiniši Din 220.—, bell puh Din 370.—, snežno-beli parni puh Din 445.— franko in carine prosto proti povzetju. Neugasajoče so lahko vrne. Vzorci zastojni. Mnogo priznanj in naknadnih naročil.

Razpošiljalnica posteljnega perja
SACHEL & Co, Wien XIV., Gelbelgasse 9/4.

Ne čakaj spomlad!

Naroči takoj: seme, sadno drevje, dalije, vrtnice, gladiole i. t. d.

Velevrtnarsko podjetje
„VRT“ DŽAMONJA IN DRUGOVI, Maribor

Zahtevaj cenike!

Za mladino!

Najcenejše in najhvalejše darilo našim malim te:

Moj zverinjak
knjižica s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6.—

Moji ljubčki
živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15.—

Mladi slikar
10 tiskanih predlog za poravnanje z akvarel - barvam ali pastel - barvniki Din 4.—

Črnpeter
staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 4.—.

Na novo izšla knjižica:
Ivan Albrecht:
Zelena livada
Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15.—.

Vse se dobi v
Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8

6. dunajski mednarodni semenj

9. do 15. marca 1924

Najugodnejša prilika za nakup za vse stroke
Največja izbira. Stalne konkurenčne cene.

Velik uspeh dunajskega jesenskega sejma 1923:
100.000 kupcev
od teh 25.000 inozemcev iz 72 držav celega sveta, ki so podpisali velika naročila.

Pojasnila:
Wiener-Messe, Wien VII.
kakor tudi častno zastopstvo v Ljubljani, Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.

Po tovarniških cenah vsa ostala zaloga damskih klobukov
M. Horvat, Stari trg št. 21.

Za kože divjačine plača najvišje cene
L. ROT, krznarstvo Ljubljana, Gradišče št. 7.
Izdelava in zaloga kozuhovine.

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1 v Ljubljani Marijin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovine, knjige, brošure, poslovne knjige, bloke, note, tabele, vstopnice, razglednice, naročilne knjižice, lično, hitro in po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.

Pozor!

Fantič sem še mlad, oženil bi se rad, Kje dekle se dobi, »N. Dnevnik« povej mi ti. Taka, ki ima dost blaga, povrh še tisoč al' pa dva. Se ta predpust pošlji mi naslov, pa po veliki noči bo obema prov. Na upravo tega lista in stvar gotova je in čista.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčno vred.

Gmotno slabijim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

Kože divjačine lisice, kune, dihurje, vidre, zajce i. t. d.
kupujem neposredno z Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja dalje zbiramo v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske I. S. Zagreb. Lavosl. Wohimut, Ilica 82. Križevci: Marko Deutsch. Bos. Novi: Ibrahim Mečić. Beograd: J. Fischer (Hotel Petrograd). Tuzla: Braća Antić.

Skoplje: Jeruham Karlo sinovi. Lovinac: Mate Kovačević. Banjaluka: Mile Janković. Osijek: Hermann Lederer. Sušak: Mato Stipčić.

nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiću, Sofiji in Trstu.

MAVRO FISCHER, Sisak, telefon broj 86, 30 in 61.

Iv. JAX in sin Ljubljana
Gospodstvena c. št. 2

prporoča svojo bogato zalogo pisalnih strojev „ADLER“ in „URANIA“, šivalnih strojev za rodbine in obrt ter vozniških koles Styra — Dürkopp — Orožno kolo (Waffenrad).

Ceniki zastojni in franko.

Smoking
skoraj popolnoma nov, se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Frak, telovnik, črn suknjič
skoraj novo, prodam po izvanredno nizki ceni, ker mi je postalo premajhno. Naslov pove uprava lista.

Kupim
večji slovensko-angleški slovar. Pisarne ponudbe na upravo lista pod »Slovar«.

Kupi se
večja množina vsakovrstnih steklenic od črnila — Ponudbe na upravo lista.

40-letna vdova
z deželo bi rada imela moža. Kdor izmed gospodov je prost, naj piše pod šifro »Mita«, na upravo lista.

Dražba gnoja
za čas od 1. marca do 31. decembra se vrši dne 23. februarja 1924 ob 9. uri dopoldne v žrebčarni na Seju pri Ljubljani. Zdražitelj ima poleg kupnine plačati 2% za ubožni sklad, 2% tako in stroške objave v časopisih.

Mlad
zasebni namešteneo želi znati s simpatično deklico z nekaj premoženja v svrhu ženitve. Dopsi pod »Štev. 30«, poštno ležeče Ptuj.

Mesto
knjigovodje, korespondenta ali slično sprejme takoj pri industrijskem ali trgovskem podjetju, vpkokojen, mlad uradnik, večleten blagajnik več slovenske, srb.-hrvaščine, in nemščine. Reference: Ponudbe pod »Upokojenec« na Aloja Company, Ljubljana.

Pozor, gostilničarji!
Prvovrstno dalmatinsko vino ter dalmatinski »REFOSKO« priporočljiv za bolnike, nudi po najnižjih cenah veltrogovina z vinom, Braća Antičević, Dolenji Logatec.

Poslji
svoj naslov in Din 15.— in dobiš poštnine prosto Veliki ročni spisovnik, primeren za obrtnika, trgovca, uradnika, delavca, rokodelca, vojska in vsako gospodično. Viljem P o ž g a j, knjigovoznica in kartonaža, Kranj.

Kupim
1 Dieselmotor ali benzinmotor HP 6-8 v dobrem stanju. Ponudbe s ceno na naslov, ki se izve pri upravi lista.

Kompanjona-ica
s kapitalom do 25.000 Din, ki se obrestuje mesečno s 60% se sprejme. Ponudbe pod »Nujno« na upravo lista.

Cevljarski pomočnik
se sprejme takoj za vsako delo te stroke. Prednost ima kmečki delavec. Hrana in stanovanje ter plača dobra. Franc Maček, čevljar, Dolenji Logatec.

Podnajemnik
v veliko skladišče s pisarno v centru Ljubljane so sprejme. Naslov v upravi lista.

Inteligentna gospodična
neomudrževane preteklosti, gospodinjstvo izobrazjena, s popolno opremo, pozneje z večjo doto išče vsled pomanjkanja znanja boljšega uradnika 30 do 38 let starega. Ozira se le na resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne. Tajnost zadržana. Ponudbe pod »Crolasa«, na upravo lista.

Otroka
v starosti čez 1 leto, sprejemem pod ugodnimi pogoji v oskrbo. Naslov v upravi lista.